

180-186

การควบคุมภายในเกี่ยวกับรายการเงินสด

ของ

บริษัท การบินไทย จำกัด

นางสาว กรรณิการ์ ชี้อตรง

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาบัญญัตินิติศาสตร์

แผนกวิชา การบัญชี

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2520

000018

THE INTERNAL CONTROL OF CASH TRANSACTIONS
OF
THAI AIRWAYS INTERNATIONAL LIMITED

Miss Kanikar Suetrong

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Accountancy

Department of Accountancy

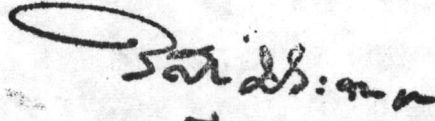
Graduate School

Chulalongkorn University

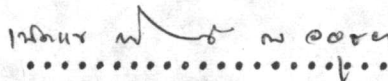
1977

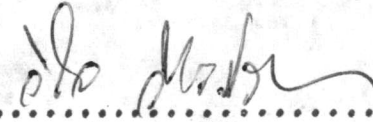
หัวข้อวิทยานิพนธ์   การควบคุมภายในเกี่ยวกับรายการเงิน نقدของบริษัท การบินไทย
จำกัด
โดย   นางสาว กรรณิการ์   ชื่อตรง
แผนกวิชา   การบัญชี
อาจารย์ที่ปรึกษา   รองศาสตราจารย์ไฉ วิระปรีย

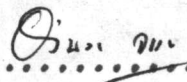
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยนี้เป็นส่วน
หนึ่งของการศึกษาคำทูลฎีกาปริญญาโทบัณฑิต

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ ดร. วิศิษฐ์ ประจวบเหมาะ)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ
(ศาสตราจารย์เพ็ญแข สนิทวงศ์ ณ อยุธยา)

.....กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ไฉ วิระปรีย)

.....กรรมการ
(นายอำนวย จรรยา)

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หัวข้อวิทยานิพนธ์	การควบคุมภายในเกี่ยวกับรายการเงินสดของบริษัท การบินไทย จำกัด
ชื่อ	นางสาวกรรณิการ์ ชื่อตรง
อาจารย์ที่ปรึกษา	รองศาสตราจารย์ วิไล วีระปรีย
แผนกวิชา	การบัญชี
ปีการศึกษา	2520

บทคัดย่อ

วิทยานิพนธ์เรื่อง "การควบคุมภายในเกี่ยวกับรายการเงินสดของ บริษัทการบินไทย จำกัด" นี้ จัดทำขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์ที่จะรวบรวมแนวทางปฏิบัติงานเกี่ยวกับการเงินของธุรกิจการบินพาณิชย์ และศึกษาถึงการควบคุมภายในด้านเงินสด อันเป็นสินทรัพย์ที่สำคัญต่อการดำเนินงาน

การศึกษาอาศัยหลักการปฏิบัติทางการบัญชี ประกอบด้วยระเบียบข้อบังคับของบริษัทฯ ในส่วนที่เกี่ยวกับเงินสด สัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบและเกี่ยวข้องกับรายการเงินสด ตลอดจนสังเกตการณ์ปฏิบัติงานด้านเงินสด

ผลการศึกษาปรากฏว่า ระเบียบข้อบังคับต่าง ๆ ที่บริษัทฯ วางไว้เกี่ยวกับรายการเงินสดเป็นไปตามหลักการบัญชี และก่อให้เกิดการควบคุมภายในพอเพียง เพื่อให้การปฏิบัติงานคล่องตัวยิ่งขึ้น ผู้เขียนเสนอให้มีการกำหนดระเบียบวิธีปฏิบัติบัญชีของบริษัทฯ แจกจ่ายแก่พนักงาน เพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติงานและจัดหาเครื่องมือช่วยในการดำเนินงานเกี่ยวกับเงินสดมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น นอกจากนี้ยังเสนอให้มีการพิจารณาความสำคัญของงานการตรวจสอบค่าใช้จ่ายและการตรวจสอบบัญชีภายในซึ่งมีบทบาทต่อระบบการควบคุมภายใน และการประเมินผลการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่นอกเหนือจากการดูแลรับผิดชอบของผู้บังคับบัญชาโดยตรง

Thesis Title	The Internal Control of Cash Transactions of Thai Airways International Limited
Name	Miss Kanikar Suetrong
Thesis Advisor	Associated Professor Vilai Virapriya
Department	Accountancy
Academic Year	1977

ABSTRACT

The purpose of this thesis "The Internal Control of Cash Transactions of Thai Airways International Limited" is to study the financial operations of Aviation Industry and the internal control of cash transactions which are significant items in the company.

The study was made of accounting procedures and company's rules concerning cash transactions, interviews of officials who have the duties and responsibilities concerning to cash, including an observation of cash handling procedures.

The result of the study shows that, the issued standard cash practices of the Company are related to accounting policies and afford adequate internal control. To ensure more flexible activities the author proposes that the Company establishes defined accounting procedures and methods and distributes them to all employees concerned to act as a guideline in

performing their duties. The Company should also initiate measures to create efficiency cash handling and recording. Disbursement verification and internal auditing are necessary in internal control system apart from supervisions by the authoritative officials.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์เรื่องนี้สำเร็จเรียบร้อยด้วยดี โดยความกรุณาอย่างมากของ ศาสตราจารย์เพ็ญแข สนิทวงศ์ ณ อยุธยาผู้เป็นแรงใจสำคัญ ท่านได้ติดตามและ กระตุ้นให้เขียน เกิดความมานะพยายาม หากปราศจากท่านแล้ว วิทยานิพนธ์เรื่องนี้ จะสำเร็จลงมิได้ นอกจากนั้นขอขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ วิไล วีระปรีย อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้กรุณาตลอดเวลาอันมีค่าให้คำแนะนำและข้อคิดเห็นต่าง ๆ อันเป็น ประโยชน์ตลอดจนช่วยตรวจแก้ไขข้อบกพร่องให้โดยละเอียด

ค่านับบริษัทการบินไทยจำกัด ผู้เขียนได้รับความร่วมมือจากผู้บังคับบัญชาและ เจ้าหน้าที่ทุกฝ่ายในการให้ข้อมูล ตัวเลข และคำอธิบายต่าง ๆ คุณอำนวย จรรยา ผู้อำนวยการฝ่ายบัญชีทั่วไป กรุณาอธิบายถึงวิธีควบคุมและบันทึกรายการเงินสด คุณสิทธิ ศุภรัตน์ ผู้จัดการแผนกการเงินได้มอบรายละเอียดการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่การเงิน คุณสมนึก ชุมทรัพย์ ผู้จัดการแผนกบัญชีทั่วไปให้ความกระจ่าง เรื่องการบันทึกบัญชีเกี่ยวกับรายการเงินสดในประเทศ คุณอรุณ เงินยวง ผู้จัดการแผนกบัญชีสาขาต่างประเทศ ได้อธิบายถึงการปฏิบัติงานและการควบคุมสาขา คุณทองพูน อมตวิวัฒนา ผู้อำนวยการ ฝ่ายควบคุมการเงิน กรุณาอธิบายและให้ยืมหนังสือเกี่ยวกับเครื่องมือที่ใช้ในการควบคุม การเงิน คุณชาร อัสสรีรัตน์ ผู้จัดการกองการตรวจสอบบัญชีภายใน ให้ข้อคิดเห็น เกี่ยวกับการตรวจสอบภายใน และคุณนิภาภัทร สีหนาทกดา กุด ให้ยืมหนังสือการ ดำเนินกิจการของบริษัท

บุคคลที่ระลึกถึงและลืมไม่ได้คือ คุณพ่อ คุณแม่ และเพื่อน ๆ ซึ่งให้กำลังใจ และช่วยเหลือมาตลอดระยะเวลาของการทำวิทยานิพนธ์

ผู้เขียนรู้สึกซาบซึ้งและขอขอบพระคุณทุกท่านผู้มีส่วนทำให้วิทยานิพนธ์นี้สำเร็จ
ลงด้วยดี

กรรมธิการ ชื่อตรง

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย	๗
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	๘
กิตติกรรมประกาศ	๑
รายการตารางประกอบ	๕
บทที่	
1. บทนำ	1
ความเป็นมาของวิทยานิพนธ์	1
วัตถุประสงค์ของวิทยานิพนธ์	4
แนวเหตุผลทฤษฎีที่สำคัญหรือสมมติฐาน	4
วิธีดำเนินการวิจัย	5
ความสำคัญหรือประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากวิทยานิพนธ์	5
นิยามของศัพท์เทคนิคเกี่ยวกับการบิน	11
2. การบริหารงานของบริษัทการบินไทยจำกัด	13
ประวัติและการก่อตั้ง	14
วัตถุประสงค์และนโยบาย	19
การบริหารและดำเนินกิจการทั่วไป	21
การบริหารงานการเงิน	55
3. ระบบการควบคุมภายในเกี่ยวกับรายการเงินสด	86
หลักการทั่วไปของการควบคุมภายในเกี่ยวกับเงินสด	86
ระเบียบข้อบังคับว่าด้วยการควบคุมเงินสดของบริษัทการบินไทย จำกัด	114

การควบคุมเงินสกริป	116
การควบคุมเงินสตกจ่าย	145
การควบคุมการบันทึกรับบัญชี	166
4. มาตรการควบคุมเงินสตก	174
/ การวางแผนระยะยาว	175
/ การควบคุมโดยงบประมาณ	180
รายงานสถานะการทางการเงิน	184
อำนาจอนุมัติ	188
แผนกควบคุมค่าใช้จ่าย	189
ค่าใช้จ่ายเปรียบเทียบ	196
การมอบหมายอำนาจหน้าที่ให้สมุหบัญชีสาขา	196
งบกระทบยอดเงินฝากธนาคาร	198
แผนกตรวจสอบภายใน	202
/ การลงทุนในสินทรัพย์ที่มีสภาพคล้ายเงินสตก	202
5. บทสรุปและข้อเสนอแนะ	204
บรรณานุกรม	210
ประวัติผู้เขียน	212

รายการตารางประกอบ

ตารางที่		หน้า
1.	สรุปตัวเลขการดำเนินงานที่สำคัญ	2
2.	งบกำไรขาดทุนและกำไรสะสม	6
3.	งบดุล	7
4.	การเปรียบเทียบค่าใช้จ่ายและกำไรต่อรายได้	9
5.	ดัชนีการเงิน	10
6.	แผนภูมิการจัดองค์การหลัก	26
7.	เส้นทางบิน	38
8.	ผลการดำเนินงานจัดการจราจร	43
9.	ผลการดำเนินงานบริการช่างเทคนิค	44
10.	ผลการดำเนินงานบริการสื่อสาร	45
11.	ผลการดำเนินงานครัวการบิน	46
12.	ผลการดำเนินงานภัตตาคาร	47
13.	ผลการดำเนินงานจำหน่ายสินค้าปลอดอากร	48
14.	ผลการจำหน่ายสินค้าบนเครื่องบิน	49
15.	ผลการดำเนินงานบริการเดินรถ	50
16.	แผนภูมิการจัดองค์การฝ่ายการเงินและบริหารทั่วไป	57
17.	แผนภูมิการจัดองค์การฝ่ายบัญชีทั่วไป	60
18.	แผนภูมิการจัดองค์การฝ่ายบัญชีรายได้	62
19.	แผนภูมิการจัดองค์การฝ่ายควบคุมการเงิน	64
20.	การทำงานของเครื่องคอมพิวเตอร์	68
21.	ระบบบัญชีอัตโนมัติ	73
22.	สรุปการทำงานโดยระบบบัญชีอัตโนมัติ	76
23.	แบบฟอร์มสำหรับบันทึกบัญชีแยกประเภท	80

ตารางที่ ๑

	๗
	หน้า
24. แผนภูมิการจัดองค์การ แผนกบัญชีทั่วไป	101
25. แผนภูมิการจัดองค์การ แผนกบัญชีสาขาต่างประเทศ	103
26. แผนภูมิการจัดองค์การ แผนกบัญชีการเงิน	104
27. แผนภูมิการจัดองค์การ แผนกควบคุมสินเชื่อและเรียกเก็บ	106
28. แผนภูมิเงินสคริปของบริษัทยานไทยจำกัด	124
29. รายการปฏิบัติงาน หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และวิธีการลงบัญชี	128
30. การเพิ่มทุน	176
31. งบแสดงที่มาและการใช้เงินทุน	187